

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresá si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea s'eu expeditur'a; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, éra cele anonime nu se vor publica

Pentru anuonle si alte comunicatiuni de interesu privatú — se responde câte 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului câte 30 cr. pentru una data se antecipa.

de done ori in septemana: Joi-a si vineri-a; éra candu va pretinde imitari'a materiiloru, va esi de trei séu de patru ori in septemana.

Pretiu de prenumeratiune, pentru Austria:

anu intregu 8 fl. v. a.
diugetate de anu 4 fl. v. a.
patrariu 2 fl. v. a.

pentru Romania si strainetate:

anu intregu 12 fl. v. a.
diugetate de anu 6 fl. v. a.

Budapesta, in 12/24 iuniu 1874.

Despre schimbarea intrevenita in ministeriulu de resbelu alu Imperiului austro-ungurescu, anume despre inlocuirea lui Kuhn prin Koller, despre cauzele, modulu si insemnetatea acestui incidentu de pucinu asteptatu si prevediutu, nici pe de parte nu s'au liniscitu spitelile si n'au incetatu revelatiuni.

Memorable si care merita in totu anulu, ca se luamu notitia de ea — este descoperirea ce o face cu tota positivitetea si dupa tote cercustarile — a „Nation“ din Praga, intr'o corespondintia din Viena. Acea foia spune claratu, ca MSA a datu urmare acelorur mesur — dupa ce s'a convinsu prin asaltarea de persone militari inalte si a same si a arhiducelui Albrecht, — despre „semnele unei stari posomorite si trise — in Croatia si Ungaria?”

Dlu c. Andrássy numai atunci a fost numatu la curte si informatu despre schimbari, candu deja a fost spedita bileta de mana a monarhului catra Kuhn. Lucrulu a fost atatu de indata, in catu principele Auersperg — a aflatu ca se pote scrie lui Lasser, ministrului alaitanu de interne, — ci s'a dusu in persona la Marienbad pentru d'a-lu inurmá.

Domnii stepanitori magiari din budapesta au cuventu de a se speria si ane; precum au cauza'd'a nu se bucura de alti separatisti.

„Aber — asiá incheia: pentru Austria, pentru Imperiulu intregu comunu, pentru interesele tuturor, schimbarea de mineca — este de mare insemnetate.“ Totusi se nu uitamu, ca — déca undeva, joi in politic'a cea mare, anume in stadiu constitutional — are valere devis'a schia: C'est le premier pas, qui cout.“

Pre noi nu ne-a suprinsu, nu pote ne surprinda; cáci — am prevediutu predisu — de ani intemplantile.

Domnii magiari prin escele loru sietepe ani — au ingropatu libertatea vor inpropá de buna séma si patri'a, despre care mereu au strigatu, ca — noi tradamu!! —

Budapesta, in 24 iuniu n. 1874.

Intetiti de a publicá fara amenare comunicatiuni despre cele resolute in ambele legatiuni congressuali, cari atingu sórtea celorlu de mti de poporu romanu, ce pana numa a statu sub juredictiunea si influintia bi biserice straine, si ocupandu acele comunicatiuni, pre cum se vede mai la vale, fórte altu spaciú, am fost constriasi a' relegá rucica Dietei pe nrulu viitoriu; dar fiindu cá ma in siedintiele trecute se intemplantile de interesu speciale, ne sentimu indetotit macar acelea a le atinge pre scurtu.

Din siedintia de sambat'a trecuta aminamu, ca in aceea ministeriulu domnilor abternú Casei spre deliberare legelativa conventiunea pentru junctiuni cu Romania, precum si concessiunea data societatei austriade statu, pentru linia Temesiora-Orsiova. Aci avemu se insemnamu, ca — in faagerelorur critice si respingeri ce a suferit conventiunea in pres'a magiara, guvernulu magiaru a aflatu cu cale a essacutá puneru in corpore, adeca cu subscrierea suroru, cea-ce va se dica, ca — ministrii toti spreuna facu cestiune de cabinetu din prirea Conventiunei.

Minuatu! In comer'a Romaniei — guvernulu romanu s' scosu la cale acésta comunicatiune, aruncandu-si oficiulu in cumpena, pentru ca se banuia si chiar se acusa, ca ar ambla se vanda tier'a guvernului ungurescu, si acum — ce se vedi, totu ase-

menea imputatiune facu magiarii guvernului loru, si acésta este necesitatu de asemenea a-si arunca portfóiele in cumpena, da fortiá primirea!

Ce va se dica acésta? Séu ca unu, séu ca altulu, séu ca ambele guvernii se insiela, — séu ca asupra ambelor se face presiune grea, o presiune periculosa — dia a trei-a óre care parte.

Aparitiunea in totu casulu merita intréga atentiunea opiniunei publice, petru d'a constata adevéru.

In siedintia de feri, marti, camera deputatiloru Ungariei presentá scene — intr'adeveru drastice si in celu mai mare grad caracteristice pentru constitutiunea si libertatea Ungariei.

Éra la ordinea dilei reportulu comisiunei pentru afacerile intre statu si biserica — despre casatori'a civile, prin carele adeca se propunea a se insarcina guvernulu cu facerea unui proiectu de lege pentru introducerea casatoriei civile obligatorie. Candu insa éra se se deschida discussiunea asupra acéstei propunerii, se scóla ministrulu presiedinte Bittó si — aducendu, ca guvernulu n'ar fi destulu orientatu in acésta cestiune, cere ca obiectulu se se stérge de la ordinea dilei si se se amene, promitiendu ca guvernulu la timpulu seu din propri'a iniciativa va pasi naintea dietei cu asemenea proiectu de lege.

Intréga stang'a si multi din drépt'a se aretara inversiuati pentru acésta pedeca, ce guvernulu in ultimulu momentu veni a pune cauzei, si — li ureá inversiunarea acea imprejurare, ca unele foi de demanetia adusera fama, cumca guvernulu va face cestiune de cabinetu din propunerea sa, precandu d'alta parte pe sub mana se povestea, cumca guvernulu n'o face acésta din propriulu indemn, ci pentru ca printr'o depozia telegrafica i s'ar fi comandatu astfeliu din Viena.

Omulu nu-si pote intipuf asprimea critice si condamnari si ironiei, ce avu se suferere bietulu guvernii de la opositi une!

Unii mérsara pana a-i plesuf in facia, ca — nici nu merita a fi numitulu guvernulu de sine, ci este numai o espositura séu expeditura a camarilei reactionarie din afara (sic!) Destulu ca debateru, am poté dice cert'a cea mai apriga se continuá pana la una óra dupa médiadi; intr'aceea guvernulu tramise pre la toti deputatii — pe facia ai sei, precum si pe la cei secreti ai sei, cari nu vinu in casa, decatu in casuri de urgentia, si asiá ii insira la votare nominala, si asiá invinse cu 158 de voturi contra 108; dar invingerea fu numai numerica; moralmente si politicaminte cadit infricosiatu, in catu — afara de pre partisanii cointeresati ai sei, n'andi sufletu de omu mai vorbindu cu respectu de elu!

Astfeliu nici nu mai multu merou, ci repede se ruina constitutionalismulu si intipuita autonomia a tierii unguresci! astfeliu in manele domnilor magiari de la putere — disparu cele mai frumoase ilustriun ale poporului magiaru, intocmai pre cum sperantiele nostre s'au prefacutu in nemic'a!

Astfeliu Nemesea ajunge pre pacatosi. —

La situatiune; respicari finali.

Dejá ni se facu imputari de catra amici, si — multi afla ca am intratu fora nici unu folosu in periclu, — pentru ca — tocmai astadi, candu stepanirea domnilor magiari este amenintata, tocmai astadi intreprinseramu a li vorbi atatu de francu si respicatu. Dar noi — nici nu ne cáimu, nici nu ne tememu, pentru ca n'am facutu si nu facemu, de catu a ni implini o sacra detorintia — facia de noi si de magiari.

Noi — nu suntemu farisei; nici o data n'am insielatu pre magiari; din capulu locului am profesatu dupa pur'a

nostra convictiune, ca — interesulu nostru nu e, ca acéstu poporu se retacéscu, se se facu urgisitu lumei si se — péra ca vai de elu, ci — ca tocmai din contra, dorimu se progresedie si se fia respectatu, intocmai precum dorimu se progresamu si noi si se fimu respectati, pentru ca se ne potemu cu securitate radimá unii pre altii.

Astfeliu fiindu, astadi candu tota lumea sente, cum sub pitiórele domnilor magiari incepe a se clatiná pamentulu, si candu — chiar essistintia loru nationale este greu amenintata, fara ca ei se se destepete din infricosiat'a loru retacire facia de noi, astadi candu, de si par' ca dejá am fi ajunsu la óra a 11-cea, dar — par' ca totu nu ni ar fi iertatu a desperá de ei: marturisimu ca nu ne-am scí impacá cu vócea consciintiei nóstre, déca — n'am mai incercá o data, a li deschide ochii si a li aretá adevéru, a li-lu aretá a nune din acea parte, in acea mesura, pre cum inca nu li l'am aretatu.

N'am poté suferi, ca mane-poimane, caditi domnii magiari, astadi la putere, cu totu cu poporulu loru si — dóra si cu noi si alu nostru poporu, — in prepastea spre carea ne tragu, se ni dica cu dreptu, ca — n'am fost sinceri facia de ei, ca — am ascunsu adevéru in tota puterea sa decatra ei. —

Ei bine, unde este periculu? — pote se ne intrebe cine-va. Respundemu: pretotindená, juru imprejuru de magiari, si chiar in mediloculu loru!

Sunt ruinati moralmente si materialmente; nime in lume nu li mai crede si nu li se mai increde; ei insisi incepu a desperá pentru viitorulu — chisi celu mai de aprópe: sunt in braciace cridei politice.

Noi — avemu informatiuni positive si despre cele mai interne ale loru, despre relatiunile partitelor si corifeiloru intre sene si cu — poterile nevisibili mai nalte, si — pe temeulu acelorur informatiuni cu dreptu cuventu potemu se punemu intrebarea:

De ce domnii magiari la schimbarea de mai de unadi in ministeriulu de resbelu alu imperiului — se aretara atatu de frapati si iritati?

Ne-aperatu si nenegabilmente: pentru ca — nu au incredere in susu, si — se temu in diosu, pre cum si juru in prejuru!

Apoi despre acésta cauta se continuamu urmatoriulu essamine:

De ce domnii magiari, de sietepe ani desmerdati pan'la resfaciare — tocmai prin cei de susu, — de ce ei astadi se n'aiba incredere in cei de susu?

Respunsu: Séu pentru ca relatiunea loru in susu a fost basata pre mintiuna, séu — pentru ca ea in decursulu timpului s'a doveditu de o amagire ori insielatiune.

Alt'a nu este cu potintia.

Dar in diosu si imprejuru, de ce bre se se téma domnii magiari?

Respunsu: Pentru ca — consciintia li spune, cumca in diosu si juru in prejuru totu au vatematu, totu nemul-tumiri si pofta de isbanda au provocatu — de candu sunt la putere.

Acésta — ori catu ar negá-o in publicu din gura, in anima o sentu, si intre sine o recunoscú!

Si — cine nu va pricepe, ca noi facia de o stare ca acésta a tormentariloru loru interne, trebue se fimu de totu sinceri; pentru ca mane-poimane se nu póta dice despre Romani, ca au fost toti — numai Olteni si Besani si Moldovani! —

Ei bine, am ajunsu, in catu — ni facemu, macar espunendu-ne, detorintia de frati catra domnii magiari, dar — dupa tristeles esperiintie de pana acuma, fara nici o sperantia de vr'unu succesu.

Am ajunsu, precum indegetaramu in nrulu precedinte, in catu avemu se ne tememu, ca domnii magiari in agonia si svercolirile loru de mórté, au chiar se-si implante ghiarele loru crude in gutulu nostru, pentru de a ne sugrumá! Cáci ce alt'a vor se dica amenintiarile de asprime neesorabile — prin gazetele loru? Ce alt'a incuviintiarile prin Dieta de ori-ce mesur arbitrarie ale ministeriului loru in contra nóstra? Ce alt'a novel'e electorale cu paragrafi ei draconici si elastici, combinati intre partite anume pentru noi? Ce alt'a institutiunea loru de juri si chiar justitia loru — numai magiara?! etc. etc.

Intre astfeliu de imprejurari, cine cu minte — nu va affá naturalu, ca — incepuramu a strigá alarma in lume si a ne ingrigi se dámu man'a cu cei de asemenea amenintati, pentru scopulu de a ne aperá impreuna? Curiosu póte se afe acésta numai acéla, carele tiene, ca in natiunea romana nu essiste viétia, cu sentiu de dorere si de onóre! —

Ei bine: dar déca nici alarm'a nu va folost nemic'a, déca domnii magiari de la putere, prin fortie externe mai nalte sustienuti inca cati-va ani in carc'anóstra, tocmai pentru de a ne dript si in-pila, si-vor continuá facia de noi politic'a barbara — póte cu furia si mai multa?

Atunci, — de ce Ddieu se ni feréscu patri'a si natiunile! — atunci rol'a nóstra a celorlu de la „Albina“ — s'a gatatu; sinceritatea si consideratiunile — au incetatu!

Atunci, — poporulu viu, impinsu de domnii magiari prin fortiá temeraria in stadiulu confusiunei si anarchiei morali, candu — „tote sunt permise“, pentru ca lipsesce busol'a credintiei si sperantiei, — cine ar potea se scie si se pre-calculu, pre ce cale va apucá, si — pana unde va merge! Cáci pentru omenimea adusa in acéstu stadiu — abia mai este ceva santu! Cáci atunci furiele in locuiescu virtutile si — numai bunulu Ddieu póte se croiesca directiuni, si — se dée séma!!

Dar atunci — repetimu, a nóstra rola s'a gatatu. Si aci — vremu se ne oprimu pucintelu.

Amici si inamici, soci de lupta si antagonisti — las'se scia si se pricepa, ca — misiunea si respectivmente rol'a nóstra este: a lumina si capacita — in susu si in diosu; a eruí si constata adevéru si dreptatea si a le pune in vederea celorlu de susu si celorlu de diosu si astfeliu a medilocú impecare si convietuire fratiesca.

Apoi nóua asiá ni se impare, si — dámu se cugete bine asupra acéstei imprejurari domnii magiari de la putere, ca noi, cei-ce astadi formamu parti'a nationale opositionale, noi suntemu, — fiindu ca contrarii ne numescu estremi, cei din urma, dar mai din urma pe acésta cale, cu acésta chiamare.

Noi am fost, noi suntemu inca, cari — radimati pe increderea poporului, am imbiatu domnilor magiari pactu, complanare amica, chis cu sacrificarea de buna voia de unele principia si respectiminte drepturi si adevéru eterne!

Dupa noi — nu ni potemu intipuf, se mai póta urmá cine-va din consentiulu poporului, cu asemeni favorabili conditiuni de complanare si convietuire amica in patri'a comuna!

Nici unu stadiu in desvoltarea istorica a poporaloru nu se repetiesce. Stadiulu nostru, in momentul candu portarea domniloru magiari de la putere lu-va face neposibile mai de parte, va incetá—pentru totu de a un'a; cu elu — in form'a séu program'a sa de astadi si „Albina“ si toti aderentii ei, éra ómenii stadiului prossimu vor pasi pe scena!

Cine vor fi acei-a? — Noi nu scimu. Ce program'a vor adoptá si cum vor escutá-o acei-a? — Noi érn nu scimu!

Ceace noi scimu e, cá — ni vom spelá manele in nevinovatia si vom dice: *fie pre capulu vostru si alu urmasiloru vostru, domniloru magiari de la putere!* —

Astfelu sentiendu noi si astfelu fiindu noi convinsi — prin natur'a, prin cursulu naturale alu lucrurilor, fie-cine si-póte intipuí, cá — in acésta situatiune, intre aceste imprejurári — ce tenemu noi, cum cugetámu noi — despre reactiunea ce mereu, dar securu se misca si manifeste de sus in contra stepanirei magiare si sistemului lor! Dar — despre acést'a specialminte alta data. —

Budapesta, in 23 iunie n. 1874.

Unele foi de ale domniloru sciu sé istorisésca cetitoriloru loru despre o conferintia, tienuta mai dilele trecute in Santu-Andrieu, la episcopulu Budei Stoicovicu, in caus'a congresului serbescu, ce preocupa astadi in prim'a linia pre intréga natiunea serbesca din Ungaria, Croatia si Slavonia.

Conferintia sé fie fost cu mai multi barbati de distinctiune, mai alesu din posturi mai nalte in Budapesta, si episcopulu Stoicovicu, carele — precum se scia, este candidatul de archi-episcopu si metropolitu alu partitei nationale, sé se fie sprimatu, cumca — *i este rusine a primá candidatur'a, si — nici cá o va primá din man'a unui Mileticu, ci — déca natiunea voiesce a-lu alege, apoi cere, ca sé pasiesca la midilocu, sé se aléga de deputati ómeni — ca acei barbati din posturi guverniali mai nalte, peste totu barbati mai placuti guvernului, si atunci densulu, episcopulu, se va sentí fericitu d'a primá prin aceia candidatur'a.*

Noi — de si n'avemu informatiuni directe din si despre acea conferintia, cunoscendu totusi bine persónele si imprejurári, cu certitudine potomu spune, cá — *ce póte si ce nu póte sé fie adevératu.*

Nu póte sé fie adevératu o astfelu de espectoratiune din partea episcopului Stoicovicu. Nu se potriveste atare cu caracterulu si manier'a sa. A-i insinuá astfelu de esprosiuni, este in celu mai mare gradu—absurdu, cu atátu mai vertosu, cáci nime nu scia mai bine de cátu Stoicovicu, cumca astadi natiunei serbesci, aflandu-se ea in lupta seriósá pentru essistintia nationale, Mileticu i este credintia si sperantia, ca unulu, carele de 12 ani eminentamente s'a doveditu firmu intru conducerea luptei.

Pre functionarii guvernului magiaru, cu manele legate prin pusetiunea loru, nime astadi nu dá nemié'a in lupt'a nationale.

Ei, dar eppulu Stoicovicu, omu intiepletu si patitu, cum este, va fi disu aceea-ce am disu si noi la timpulu seu, si — aceea-ce este naturalu, cá adéca, déca barbati natiunei voiescu sé usiuredie lupt'a electorale si sé asecre aлегerea barbatului dorintieloru comune, apoi — cei moderati, cei nebanuiti séu — *mai pucinu banuiti in ochii guvernului contrariu, acei-a sé pasiesca in prim'a linia la candidare si alegere, pentru ca prin acést'a sé smulga din man'a contrariului guvernulu argumentulu celu puternicu, cumca candidarea si alegerea este numai a ultraistiloru!*

Cu unu cuventu: Stoicovicu va fi svatuitu a se pasi astfelu, cum au pasitu Romanii la alegerea de anu in Sibiu, unde vócea acelora, pre cari contrarii nationali ii-a botesatu de *ultraisti si periculosi*, mai nici nu s'a auditu!

Publiculu nostru si-va aduce a minte, cá — buna óra „Albina“, pona candu alegerea lui Ivacicovicu n'a fost decisa, mai nici n'a numitu acéstu nume in colónele sale; incátu — contrarii nostri, pana 'n diu'a din urmare nici nu sciau bine cá propriamente — care este candidatul partitei nationale!

Ast'a a fost politic'a nóstra, si repetimu cá — aflámu pré naturalu, ca si serbii intie-

lepti sé afle buna atare politica si sé incerce a o intrucre in actiunea loru. —

Budapesta, in 20 iunie 1874.

In Boemia sunt escrise aлегerile pentru Diet'a provinciale a tierci, pe diu'a de 6 iuliu. Acésta ocaziune érn introni votulu corifeiloru partitei nationale, carele intr'unu apelu „*catra Cehi*“ se grabi a se pronuncia asup'r'a situatiunei, anume asup'r'a stárii de facia a luptei intro partite si nationalitati.

Déca si dupa cele ce noi am amintitu in nrui 42 si 44 ai Albinei in acésta privintia — ar mai incapé indoieála despre aceea, cá Cehii óre mai tienu la program'a loru, la „*Declaratiunea*“ si opositiunea loru in contra constitutiunii de astadi a Cislaitaniei, apoi atinsulu Apelu, ce se publicá in fruntea nrului de domine'a trecut alu organului partitei — „*Politik*“ din Praga, trebue sé nimicésca si urm'a de indoieála.

Corifeti partitei si natiunei cehice: *Palacky, Rieger, Brauner, Klauudy, Zeithammer* si *Zeleny*, respica aci chiar si resolutu, cá — *nu vor capitulá nici o data!*

Sunt gata a se impacá fratiesce cu partit'a domnitória a nemtiloru dualisti-centralisti, a se supune, cu *parasivea drepturiloru si principiiloru loru nationale* — *nicu candu!*

Nici lupt'a parlamentaria, pe terenulu ce si-au alesu si ingraditu nemtii unilateralminte cu tóte garantiile, pe cari le nume cu ei legi — nu o primescu, cáci acele terene, adéca d'etele si senatulu imper'ale, sunt totu atátea curse, construite cu maestria rafinata, pentru d'a prinde pre cehi!

Sperantia loru, a cehiloru, este monarchulu, carele — totu va trebui sé recunósca o data, cá poporale cu insielatiuni nu se potu satisfacé, si cá — interesulu, casi detorintia Tronului este a multiamt popórele.

Numitii corifei, desfasurandu situatiunea cu fidelitate, propunu poporului cehu o lista de candidati pentru tóte 79 cercurile electorale, intru cari cehii sunt in maioritáte — si i dieu:

Éta-ti credintiele si tendintiele nóstre; nu ne-a fost iertatu a ne indoi pona acuma cá sunt si ale poporului; dar — de óra ce s'a redicatu o fractiune din sinulu nostru, carea pretinde, cá calca nóstra ar fi gresita: noi te provocámu poporule, sé judeci si sé decidi intre noi si acei; cáci dóue diferito cáj nu póte fi iertatu a merge unu poporu ce se stima. Minoritatea — in ori ce lupta trebue sé sé supuna maioritáti. —

Omulu cu — „Laterna“

marchisulu, boiariulu-mare, celu ce cu nespusu despretiu a parasitu regiunile cele putrede ale domniloru, si cu nespusu devotamentu a descinsu la poporu, la riulu celu limpede alu umanismului, pentru aperarea drepturiloru fiintieloru rationali, a demnitáti ómenesci, in contra caniloru de ómeni, dusmaniloru umanitáti; — genialulu torturatori pan' la mórté alu Imperatului *Ludovicu Napoleone*, — **Enricu Rochefort**, pre carele cei din Versalia pentru participarea sa la rebeliunea Comunei de Parisu l'au fost condamnatu la ingropatiune de viu in *Caledonia-nóva*, dar carele cu inca trei soci ai sei, spre gróza contrariloru sei, a aflatu modulu d'a scapá din grópa, — *Enricu Rochefort*, a retornatu in *Europa*, si se afla prin Anglia, apropiandu se mereu spre Continente, ca sé se asiedie unde-va la unu locu potrivit, de unde sé-si póte indreptá sagetile spiritului seu de focu asup'r'a contrariloru poporului si ai ómenimei.

Abia este, abia pote sé fie fóia atátu de agera si cu o ironia atátu de nimicitória sreisa in contra tiraniloru, cum a fost „*Laterna*“ lui *Rochefort*, carea ajunsese a se vindé intrunu numere pon' la 200,000 de esemplaria! Apoi acésta-si fóia, carea a amaritu viétia lui *Napoleone* alu III, si despre care se dice cá ar fi fost, cea-ce mai vertosu i-a turburatu mintile, ca sé se arunce intr'unu resbelu atátu de desperatu, unde — cu rusine ne mai pomeuita si-perdú tronulu si in consecintia viétia; — acésta „*Laterna*“, dupa scirile telegrafice de ieri — dilele trecute re-aparú in *Geneva* Helvetie, de buna séma, pentru ca sé amariésca viétia monarchistiloru, adi la putere in Francia!

Acést'a sciindu de buna séma, nime nu va aflá paradoxu incru, candu dopesiele din Anglia despre primiriile lui *Rochefort* la descálcarea sa acolo, unele ni spunu cá a fost intempinatu cu intusiasmu si portatu in triumfu, altele érn, cá — a fost intempinatu cu „*pereat*“ si — „*diosu cu talhariulu!*“ Ambele imparu a fi adevérate, cáci — ambele si-afla aplicatiunea — entusiasmulu si triumfulu intru adevérata valóre, adevératulu meritu — strigári de indignatiune si cu amenintári — intru coruptiunea Bonapartistiloru, despre cari se serie, cá si-au tramisu sute de agenti, ca sé urmarésca pretotendéniá pre inamiculu de mórté alu loru, sé respandéscá feliu de feliu de scornitire mintiunóse despre elu, si asia sé provóce manifestatiuni injurióse in contra-i.

Curiosu si minunatu! Acéstu omu carele nu se apropia cu vr'o putere fisica, cu arme si armate, ma nici cu avere séu altfelu de fórtie, respectivminte avantajie de ale ómeniloru comuni, — cum óre de elu insuffu — intr'o parte nespusa bucuria si sperantia, intr'alta — nespusa temere si chiar ingrozire potericiloru dilei?!

Eu nu aduce, nu póta cu sine, de cátu condeiulu seu ascutitu si capulu seu, plinu de idei agere; si — intréga lumea cea buna se bucura, si — intréga cea domnéscá si blastemata este cuprinsa de fiori!

Multu potericii, si intre acesti-a anume *Napoleone* alu III-lea si cu ministrii, generalii si maresalii sei — au dimbitu cu despretiu la amenintáriile lui *Rochefort*, dar — au si patit'o totu de a un'a cumplitu; acést'a — este ce insuffa respectu!

Nime dora in lume a moderna nu a fost in stare asiá casi *Rochefort*, a prepará pre contrarii sei, cum se dice, cu cáte o „*vorba aripata*“, adéca prin nimerirea adevératei caracteristice a unei persóne séu a unui lucru; atare parola apoi iute sburandu din gura in gura, in scurtu timpu a facutu obiectu de risu si de despretiu — pre acea persona séu acelu lucru!

Multu ni-ar placé, déca memori'a ni ar fi intru ajutoriu, ca sé citámu unele asemenea parole de ale lui *Rochefort*, spre a face ca on. publicu alu nostru sé aibe o idea despre acelu spiritu de focu; fiindu insa cá nu ni aducemu in pripa aminte nici de un'a in precisiunea ei originala, ca de essemplu, „*si licet magnis comparare parva*“, aducemu unele asemenea din viétia nóstra.

Cetitorii nostri de secur inca n'au uitatu miserabil'a istoria de aci trei ani, candu luminatulu si parintesculu nostru guvernulu magiaru se puse de ni eroiá — printr'unu asiá disu *Consortiu*, o „*foia nationale*“, cu scopu de a demoralisá poporulu si natiunea, si astfelu de a ni ucide viitorulu. Veninulu acelei intreprinderi, acelu consortiu de banditi, a fost indreptatu specialminte in contra „*Albinei*“ si a lui *Babesiu*, si — fiindu cá la inceputu pre tóte celelalte foi si persóne nationali le lingusia, periculu era mare cá i va succede a ne isolá.

In astfelu de casuri — argumentele ratiunei reci nu pré folosescu, dar — cu atátu mai multa efectu facu parolele nimerite. Si intr'a devér — potomu dice, cá in acelu momentu periculu s'a paralisatu si nimicitu prin — dóue cuvinto nemerite, prin caracterisarea acelei foi lotresci de — „*Patri'a lui Pista*“, érn a „*consortiiului secretu*“ — „*din tufa*.“

Astfelu, si de o suta de ori mai bune parole séu „*vorbe cu aripi*“, lui *Rochefort* i sunt dát'o pe momentu si ele sunt, ce-lu facu infricosiatu tuturoru blastematiloru, pre cum credintia si alipirea sa catra poporu — lu-facu amatu si stimatu, lu-facu mare intre aperatorii umanitáti.

Acést'a este, in cáte-va trasure fugitive desemnatu, „*Omulu cu Laterna*.“ —

De l. Boggia, in Carasiu, ni se serie:

In comun'a *Raffna*, nu de parte de aici, in 15 iun. c. n. s'a tienutu essamenu la scól'a romana gr. or. in presentia reverendissimulu de protoprosbiteru tractualu si a onorátulu d. comisariu consistorialu, precumu si a mai multoru domni. M'am intemlatu si eu de facia si me sentu indemnatu a reportá urmátóriele: La intrebáriile din invetiaturele propuse copiloru de domnulu docinte, urmara respunsuri — nu tocmai indestulitórie; dar — acést'a s'ar poté scúsá si trece; ce pre

mine inse me indémna a sorte o critica agera — e: nemarginita mea parere de ren, cá *Istoria nationala* nu s'a propusu scolariloru nici de cum. *) Istoria nationala, domniloru, pentru noi Romanii, in timpurile de cercare, este unu ce mai necesariu, mai scumpu, mai presusu, de catu tóte! Vorbimu de renegati chiar si intre fii poporului; vorbimu de institutiune nationali, pentru instructiune mai nalta, pona si de academia pentru drepturi in limba romana; dar in vanu, totu in vanu! Vorbimu de ele, suspinámu, cá nu le avem; ei bine, dar avem scóle populari *autonomistice*, adéca ale nóstre proprie, ei bine: de ce nu se propune in ele istoria nationala, acéstu studiu nationalu principalu, istoria nationala, carea sé destepse nu numai pre invetiacei, mládtiele poporului, cari sunt sperantia viitorulu nostru, ei sé animedie si pre numerosi ascultatóri, presintele nostru. Atragu deci cu deosebita rogare — atentiunea fiesce-carui d. comisariu, ca istoria nationala sé fie recómmendata pretotendéniá ca unu studiu principalu; atragu atentiune intru totu, ca istoria nationala la ori si ce feliu de ocaziune, precumu a nime la conferintiele invatiátoresci, sé fie apretiuata, cáci numai prin adoparea si indulcirea sufletelor bune cu conosciintiele trecutulu nostru potomu sperá, cá poporulu nu va cadé cu anim'a in grelele timpuri si lupte de astadi, si-si va scé pretiuu numele de *romanu*, si se va mandri de elu, avendu de multe ori ocaziune de a audí, cum Romanulu nu totu de a un'a a fost celu mai de pre urma intre popóra, ci stramosii lui una mlá de ani au fost celu d'ántaiu poporu!

Unu fiu alu poporului.

L. Logosiu, in inniu 1874.

Vrendu ne-vrendu trebue sé stámu si sé ne intrebámu: *Ce óre póte sé fie caus'a*, de chiar si „*alb na*“ — *slabesce intru descoperirea blastematiloru, ce se comitu de dusmanii poporului, de ómenii abusului, de uneltéle aliatiu celoru de la putere?* Si totusi — chiar „*Albina*“ este, carea mereu ni-a predicatu, cea ce astadi cu totii credemu, cumca — *déca de susu, prin cei de la putere nu s'ar facu abusuri, specialminte déca n'ar fi abusuri mai mariloru bisericosci, atunci celoru mlá, nici aminte nu li ar veni, cá se potu face si — ca sé faca si ei abusuri!* — Da, sé orteon. Redactiune, insa nu scimu sé ni aplicámu astfelu caus'a, pentru carea nu publicati reportulu ce vi-am tramisu despre scandalulu de la Naidasiu. *) Éta, eu provocatu de nou vi-lu decrisu.

Precum s'a anunciatu in concursulu publicatu la timpulu seu in „*Albina*“, aлегerea de parochu in *Naidasiu*, fostulu confiniu militarulu serbu-banaticu, a cadutu pre domne'ca de 24 fauru a. c.

In acea diua, sosindu in comun'a numita *Dlu* protopopu tractualu *Iosifu Popovicu*, vulgo prot'a *Jeska* din *Iamu*, insocitu de fratele seu de cruce, necrodintiosulu *Toma*, din *Nicolintii-mici*, curendu se infaciarsa la scól'a locale, unde comitetulu parochialu se adunase pentru censurarea concurselor si facerea candidatiunei —

Acu laudatulu d. protopopu aave dovedí lunei adunate, cá — cum trebue sé se aplicé statutulu org. bis. pentru ca sé póta fi alesu prin poporu de parochu — tocmai acél'a, pre care lu-doresce — nu satulu, ci protopopulu séu — stepanirea bisericésca; de nou parintele *Iosca* facu séu pricepá poporulu, cá — de ce elu tiené cu *Dedbitii* nostri, cu ciarlatanii tierci, cu cei-ce inghitu cámil'a si strecora tien-tiariulu! Insielatiunea si coruptiunea in astfelu de casuri jóca rol'a de frunte, rola ingrozitória!

Au remasu candidati duoi concurenti: parintele *Sporia*, capelanulu dlui protopopu din *Oravitia*, si parintele *Pavelu Stoianu*, parochulu din *Serbova*, protopresbiteratulu *Jebelului*.

*) Pardonati! Noi asiá credemu, cá — pré pucini docenti sunt la noi, cari — din propriulu loru zelu nationalu propunu istoria nationala copilariloru romani! Este unu mare sacrificiu. — Asiá sunt timpurile, — bata-le ceriula! — R. d.

*) Nu numai din a dvóstre, ci inca din alte dóue párti, de langa *Oravitia* si *Biserica-alba* ni s'a decrisu acea intemplare; dar — fiindu cá s'au facutu provocare la unele persóne nóa stimate, am adatu de lipsa, a intrebá si dela acelea, prin cari insa — de trei luni de dile inca nu ni s'a datu respunsu! De altminte noi nici candu nu ne-am grabitu a publicá blamári pentru contrarii nostri. — R. d.

Dupa sant'a liturgia si chiamarea spiritului santu, — (fiesce — numai cu budiele, caci anim'a, asi'a se vede, era dej'a in fundulu iadului, data pre argintii de la Sasca,) s'a deschis sinodulu si s'a procesu la actulu de alegere, numindu-se mai antaiu membrii de ineredere la scrutiniu, precum si invetiatiunulu localu de notariu ad hoc. —

Dar vai si amaru de — poporu si de libertatea lui, ba chiar de santi'ia bisericeii — cu astfelu de clicasi, astfelu de omeni interesati si fora Ddieu — ca si prot'a Joska si consocii sei! Abi'a se incep'h votarea, candu Dda se si grabi a se retrage iute dela presidiu; concredindu conducerea alegerii — necredintiosulu Toma**) de buna s'ema ca uniu mai vechiu siarlatanu si mai practicu fariseu, si d'ora ca se scape de atacuri directe. Destulu ca taic'a prot'a se retrase intr'o chil'a a scolei, pana un'a alta, ca se nu fie de facia, se nu fie martore scandalorulu ce se asteptau intre partide, prevediendu bine, ca fiindu de facia si vedindu-le, tota adunarea l'ar fi scupitu, deca in sensulu legii bisericesci — nu ar fi disolvatu sinodulu; cea ce in sa — pre cum se vede, odata cu tri'ti'a nu voi'a se faca!

Destulu ca — acuma se desfasura orbi'a peccatului, in catu toti omenii de bine, ce erau de facia cu scarba si indignare trebura se veda, ce va se dica o lege buna, unu dreptu santu, in mane spurcate!

Mintenu dupa indepartarea protopopulu se observara apropiandu-se nisce fiintie demonice, urite, nisce copilandri de tigani, cari — nu s'au mai vedutu pana aci in biserica, — unii cu ochii sclipindu de rachiulu greuletulu, toti in sa selbategi si ferosi!

Partesanii parintelui Stoiani, in frunte cu bravulu Teodoru Balasinu, judele comunulu, cu Panta Peica, juratulu si cu intr'ega reprezentantia comunale, in maioritare preponderante, se retraseru dela votisare, din cauz'a ca unu membru de ineredere, cu numelu Filipanu Isacu, din partit'a clicasiloru s'a apertoratu in faci'a sinodulu si a Dlui protopopu Joska pre cum ca, deca judele comunulu nu va vota cu parintele Sporia, lu-va sa pre cutitu!

Astfelu, prin amenintari si intimidari, avineu concurentele Sporia, — cu unu votu, pre nespusa bucuria a protopopulu Joska in Iamu, pre carea nu mai soi'a, cum s'o manifeste destulu de aove! In astu modu vedu la noi bisericianii cei mari a-si implini d'iculu celu santu — facia de biserica si de crestini! Atari casuri apoi se povestescu din satu in satu si din gura in gura! Astfelu s'a intemplantu a cuma duoi ani in Dolove, in urm'a carei intemplantu poporulu suferu torture in anima si in getu, si — numai inc'eta cu plangorile — de la t'atu la Pilatu!! Si apoi prin astfelu de necese crude si afurisite — se nu decada in poporu — credintia si iubirea catra biserica bisericeani?!

Hei, hei, peccatosule taica prota! — ore cu potintia atat'a orbia in creierii-ti, ca se nu di pana unde te a impinsu patim'a, nesa-tulu, poft'a de castigu?! Si intr'adeveru, se ti mai fie frica de Ddieu?! — Dreptu, ca tu urmasi, ca — ti-se stinge numele, ca vai celu, catu vei include ochii se nu-ii mai tchidi; — dar — sufletu, sufletu si onore umanitate! — ce, nici d'astea se nu mai ai?!

In fine asteptanu se vedemu si pre — venerabilulu Consistoriu, ca — areta-se-va unu de venerabilitate; fi-va cu recerut'a consideratiune — la protestulu datu de catra reprezentantia comunale din Naidasiu!

Cea-ce inca a indignatu forte multu pre cei drepti si buni — a fostu, influintia legale si violente a invetiatiunulu si greutiunulu din locu, carora prin retragerea protopopulu dela presidiu, mai vertosu li-au scutu cornele; er retragerea s'a facutu a tota sfiel'a, si era apr'opo se se provoce la mai urite conflicte, deca energ'ia si tactu bravulu jude comunulu nu seia se tiena t'ocu pre cei betivi si patimasi si se li imana respectu. G. L.

***) Dar — cu ce dreptu, pentru Ddieu?! De protopopulu atare dreptu, dreptulu d'a substitui presiedinte la sinodele parochiali pre unu protopopulu, si inca pre unulu pocitu?!? Asta faradelege se se constatata si aspru desavusata! Red.

Remetea-Temisiana, la Rosalie 1874.

Pe dia ce merge, totu mai multe ocasiuni ni se dau, d'a ne convinge despre scandalos'a maniera a preotulu nostru Petrescu, carea la-caracterisedia mai bine de persecutore alu Domniloru de catu de preotu adeveratu alu altariulu; — caci in duminec'a Rosaliloru intemplantu-se, ca suplentele invetiatiunulu, (altmintrelea serbu de nationalitate,) se nu se cant'a dupa placulu preotulu, ac'sta nu se rusina, in vederea si audiulu tuturor, sub servitiulu Dumnedicescu, racinindu ca o furia, a sari asupra bietulu omu si a-lu lovi cu pumnulu, injurandu-lu *magarinu si bou!*

Apoi vedeti, astfelu de preotu, cu astfelu de portare, de candu a intratu in Comun'a nostra Remetea, totu scandale si certe comite; — ei bine: ce se invetie, — cum se se moralisedie — dupa faptele lui, poporulu credintiosu?! Dar — cum pentru Ddieu ore nu fu rusine dlui preotu in publicu a se port'a si esceptora astfelu?!

De altmintrelea eu nu de alt'a, spre altu scopu desceru aceste si ceru a se public'a, de catu numai — pentru ca parintele se se incredintiedie, ca — nu suntemu tempiti la cugetu, si nici orbi, nici prosti pentru faptele sale scandalose. Deca santi'a sa nu-si face detorintia morala si crestinesca facia de poporu, poporulu — nu va tac'e si urm'a peccatosele exemple, ce i da! — *Unulu din poporu.*

Varietati

¶ (Spre scire.) Tenerulu advocatu, dlu Coriolanu Brediceanu, a deschisu cancelari'a sa propria in Lugosiu, in faci'a bisericeii romane gr. or. de locu in stang'a casinei r o m a n e. Ilu recomandamu publiculu preste totu, er specialu romaniloru, ce au trebuintia, de unu aperiatoriu cu consciintia, bunu si diliginte. Junele advocatu merita, ca se fie cautatu de Romani si ca unu nationalistu inflacaratu, intocmai precum si pentru studiulu seriosu si pracs'a solida ce a facutu. Pre catu deci ilu recomandamu pre d'o parte, totu asemenea i poftimu succesu bunu pre carier'a sa! —

— (Multimea de sinucideri — ingrozitorie!) Nici Gazetele, nici observatorii cei mai vechi nu-si aducu a minte de vr'unu timpu cu atatea sinucideri, ca si celu de facia. Mai vertosu in Budapesta, dar si in Viena, si aiurea, mai ca nu trece dia si nopte, unde se nu se intemple 2, 3, 4 si 5 si mai multe casuri de sinucideri; si — se ucidu bestrani si tineri si bestrani si tenere, de la 10—11 ani si pan' la 60 si 70! Modulu, de sinucidere este, prin intopscare seu veninu, prin impuscare in anima seu frunte, prin sarirea in apa, a nume in Dunare, prin spendiurare si junghiare seu taiarea de vorigata. — Invetiatii, comparandu aparitiunea cu asemenea aparitiuni din trecutu, se nisuescu a afla adeveratele cause, si — macar ca unii credu a pot'e constat'a unu felu de morbu socialu-psichicu in generatiunea presinte, totusi in cele din urma toti cauta se reconosca, ca causele principali sunt: greutatea nespusa a traiulu in presinte, — lips'a de senti'u si credintia morala si de sperantia intr'unu victoriu mai bunu. —

Intr'adeveru, aceste sunt casurile caracteristice ale generatiunei — mai vertosu pre catu atinge direct'a influintia de susu. A tra'i bine, comod, domnesce, fora multa truda, pe cont'a altor'a, prin insielarea seu impilarea co-omniloru sei, — ac'est'a este parola, ce tre-bue s'o pric'epa lumea din portarea celoru de susu de la potere. Ei, apoi cei ce vedu ac'est'a, si ar dori si ei pentru sine asemenea, d'ar nu au dibac'a si poterea domniloru: perdindu-si rabdarea, precum si-au perdutu credintia si morala, punu iute capetu acestei vietieseu essistintie miserabili si fora nici unu mai de parte scopu pentru ei, adeca — se sinucidu. De aceea se sinucidu cei mai multi prin urbile cele mari, si a nume in capitale si si mai anume in Budapesta. Fiesce ca intre sinucidiatori sunt unii si desperati pentru nefericiri private; dar chiar si la aceste casuri contribue influintiele nemoralei publice. —

Déva, in 18 iuniu n. 1874.

Ve-rogu se binevoiti a publica in „diurnalulu“ Dvostre, urmatoriulu ratiocinu despro —

Loter'a pentru terminarea bisericeii romane din Deva.

Din 1867 fl. 46 cr. v. a. incassati p'osuri, s'au datu pentru lucrariile facute la biserica pana astadi: 1600 fl. si anume:

- 1) ajutoriu la solvirea primeloru 5 fereste 61 fl.;
- 2) pentru facerea boltei altarulu 200 fl.;
- 3) pentru lemniar'a a ultimeloru 4 fereste 200 fl.;
- 4) pentru varu, sticlo la ferestre si ferari'a usioi si a ferestreloru 400 fl.;
- 5) pentru boltuirea bisericeii . . . 200 fl.;
- 6) idem 100 fl.;
- 7) idem 200 fl.;
- 8) idem 56 fl.;
- 9) idem ; 40 fl.;
- 10- idem 100 fl.;
- 11) pentru varu la curatirea bisericeii 43 fl.;
- 12) Spese diverse a lucrulu Comit'etulu 64 fl.;

Restulu de 3 fl. se afla in cassa. Rugamu insistentminte pre toti domnii ce au p'astratu losuri de anulu trecutu, a le tramite pretiulu loru nemediata, fiindu lucrari urgente de terminata — inca inainte de 10 augustu a. c. terminulu des'pitu pentru tragerea loteriei.

In numerulu viitoriu vom publica losurile inca neincassate.

Constantia de Dunca-Schiau mp., presied. Comit'etulu.

Estrasu din protocolulu

Delegatiunei congressuale serbesci, anume despre siedint'a tienuta la Carlovietiu, in 8/20 aprile a. c., cu privire la cestiunea de despartire ierarhica a credintiosiloru din comenele mestecate, d'o data cu aretarea resolutiuniloru luate in ac'estasi materia din partea Delegatiunei romane.

(Urmare si finea.)

10. In comun'a mestecata **Stu Andrasiu**, Delegatiunea congressuala serba sub Nr. prot. 20 rec'era a se mai esmite odata comisiunea delegatiunala mista pentru de a face conscrierea sufleteloru de ambele nationalitati, fiindu-ca lips'a de ac'est'a a fost caus'a, de incercat'a impacatiune nu se pot'u midiloci, — din care privintia si avisarea la procesu a pertii serbe prin Delegatiunea congressuala romana impare cu totulu nefundata.

Delegatiunea congressuala romana nu pote fi de acordu cu cererea ac'est'a, fiindu — ca conscrierea de sub intrebare a sufleteloru s'a incercatu dar fara rezultatu, si asi'a nici de la o noua incercare nu pote astopt'a rezultatu. —

11. Sub Nr. prot. 21 Delegatiunea congressuala serba, cu privire la comun'a mestecata **Giacov'a**, afla ca ar' fi mai cu scopu a se incere'a si a treia ora o impacatiune amica, spre ce scopu a si denumitu si esmisu o comisiune speciale *ad hoc*, in person'a Archimandritulu **Teofan Zsiekovits** si advocatulu **Branko Stefanovics**, cu reprezentantele Consistoriulu diecesanu serbescu din Temisiora — ceren lu ca si a nostra Delegatiune congressuala se faca asemenea.

Avendu in vedere recercarile Consistoriulu eparchialu de **Caransebesiu**, precum manifestatiunile din partea poporulu romanu din **Giacova**, prin care asiderea s'a aretatu lips'a mai unei incercari: Delegatiunea nostra acorda ac'esta cerere, si din partea s'a emite in comisiune pre protosincelulu **Andrei Pappu** cu asesorulu — referinte consistorialu **Petru Petroviciu** din **Aradu**, — caruia i se si predau actele referitorie, er Consistoriulu eparchialu concerninte din **Caransebesiu** va ave se esmita pre alu seu representante. —

12. Referitoriu la actulu comisiunalu din comun'a mestecata **Mramoracu**, sub Nr. prot. 22 Delegatiunea congressuala serba, — apr'oba impacatiunea inchieiat'a, — desi terminulu de escontentare a Romaniloru din partea serba e stipulatu pe diece ani, si se abate dela conditiunea respicata in punctulu IX. alu Invoielei carlovitiene, — in care

privintia Delegatiunea romana a esceptiu natu. —

Fiindu-ca comun'a bisericesca romana nenformata s'a si organizatu in spiritulu etatutulu org. er serbii din sum'a de desdaunare dej'a au depuratu parte considerabila: actulu de impacatiune ilu aproba si Delegatiunea nostra, — transpunendu consistoriulu eparchialu de **Caransebesiu** spre essecutare si ulterior'a afacore competente.

13. Despre comun'a mestecata **Jassenova** Delegatiunea serba sub Nr. prot. 23 enuncia ca acolo nici romanii nici serbii n'au cerutu si nu ceru despartirea deci actulu comisiunalu ilu lua simplu spre scire.

Delegatiunea nostra cu privire la representatiunea catra ministeriulu reg. ung. de culte, si la rescriptulu urmatu despre aceea, ca comisiunea emisa de auctoritatea politica a constatatu si ca ac'esta impregiurare, — roga pre Es-celentia sa pariatele Metropolitu — presiedinte a face pasii necesari ca credintiosiloru de nationalitate romana din **Jassenova** se li se dee celu puciuu mangaerea sufletesca si copiiloru loru instructiune in limb'a loru materna, — fiindu constatatu: ca acolo se afla romani in numeru considerabile.

14. In privintia conventiunei inchieiate intre cei cativ-a pucini serbi si intre comun'a bisericesca romana din **Orsiova**, Delegatiunea congressuala serba sub Nr. prot. 24 n'are nici o esceptiune si aproba actulu; er Delegatiunea nostra.

Lu-ia ac'est'a spre scire, incunoscintandu Consistoriulu diecesanu concerninte. —

15. Relativu la cererea de despartire ierarhica a romaniloru din **Panciova**, cari dupa relatiune facu apr'ope 3000 suflete, Delegatiunea serba sub Nr. prot. 25, nu voiesce a esmite comisiunea sa, sub pretestu: ca comun'a ac'est'a e curatu serba si intr'ega averea bisericesca, scolaria cu tote fundatiunile e eschisiva proprietate a credintiosiloru serbi.

Din partea Delegatiunei congressuale romane, se sustiene conclusulu din 10 noemvre 1873. Nr. prot. 52, si comisiunei esmise in person'a Protosincelulu **Andrei Poppu** si cu referintelu consistorialu **Petru Petroviciu** din **Aradu** se da inviatune: a se puno in contielegere cu reprezentantele Consistoriulu eparchialu din **Caransebesiu**, pentru de a escurge la **Panciova** si cu intreveni-rea delegatulu auctoritatii politice, pentru a caruia esmitere este a se roga Ministeriulu culteloru, macar fara de comisiunea delegatiunei congressuale serbe — a constat'a starea lucrulu prin ascultare protocolara a suplicantiloru romani, pentru — ca astfelu pe temelulu aceloru constatari despartirea ierarhica se se pot'a midiloci eventualminte pe calea procesulu. —

15. Cu referintia la comun'a **Naidasin**, unde intr'ega comuna dimpreuna cu cei 86 serbi au trecutu la Metropolit'a romana si formalminte s'au incorporatu la *diocesa* **Caransebesiulu**, Delegatiunea serba, sub Nr. prot. 26, a luat cu aprobare scire despre pactulu comisiunalu.

Despre ac'est'a Consistoriulu eparchialu de **Caransebesiu** simplu se incunoscintara.

16. Despre nesuccederea impacatiunei inc'reate la 26 iuliu/7 augustu 1873 in comun'a mestecata **Pojejen'a**, Delegatiunea congressuala serba sub Nr. prot. 27 luandu cunoscintia, caus'a e avisata la procesu.

Delegatiunea nostra va estrada actele plenipotentiatulu pentru ingrigirea de improcesuare la timpul seu. —

17. Actulu comisiunalu referitoriu la comun'a **Marcovetiu**, — despre impacatiunea inchieiat'a la 5/17 martiu 1873, sub Nr. prot. 28 Deleg. serba asiderea l'a luat cu aprobare spre scire.

Se comunica cu Consistoriulu eparchialu de **Caransebesiu**, spre publicare.

18. Sub Nr. prot. 29 asiderea s'a luat

cu aprobare spre scire, pactulu comisiunale referitoriu la impacatiunea inchieiată in comun'a mestecata **Jamula-micu**, — cerendu numai a se satisfice conditiunei din punctulu XIII. alu Invoielei carlovitiene, referitoriu la desdaunare.

Despre acést'a Consistoriulu eparchialu de Caransebesiu se va incunosciintia. —

19. Relativu la comun'a **Butinu** unde numerulu serbiloru a fost numai 26 de suflete, — cari dimpreuna cu maiortatea romana s'au incorporatu Episcopiei nostre de Caransebesiu, — actulu comisiunale, sub Nrulu prot. 30. Deleg. serba simplu l'a luat spre scire.

Se transpune Consistoriulu eparchialu de Caransebesiu spre ulteriora afacere competinte. —

20. Caus'a relativa la comun'a mestecata **Margitta-mare**, unde impacatiunea n'a succesu, — sub Nr. prot. 31 prin Delegatiunea serba s'a relegatu la procesu.

Deleg. romana va predá actele impoteritulu seu. —

21. Impacatiunea inchieiată la 7/16 martiu 1873 in comun'a mestecata **Jabuca** de langa Versietiu, fiindu conforma invoielei carlovitiene, Delegatiunea congressuala serba o aproba.

Se transpune Consistoriulu eparchialu de Caransebesiu spre essecutare. —

22. Protocólele comisiunei delegationale serbe, cu privintia la comunele mestecate **Alibunariu, Dobritia, Denta, Gaiulu-micu** nefind subternute: Delegatiunea congressuala serba sub Nr. prot. 33, dechiara cá — nu s'a potutu pronuncia, ci a decisu solicitarea tramiterii actelor din partea fostulu Administratoru patriarchalu, Arseniu Stojkovic, Episcopulu Budei, caruia acelea protocóle s'au subternutu la timpulu seu.

Se iá spre scire, incunosciintandu-se Pré s Sa Episcopulu Caransebesiului.

23. Sub Nrulu prot. 34, actulu comisiunale, cu privintia la comun'a mestecata **Pecica-romana**, aflandu-se conformu invoielei normative carlovitiene, s'a aprobatu.

Despre Consistoriulu eparchialu aradanu se va incunosciintia. —

24. Totu asiá sub Nr. prot. 35 se aproba actulu comisiunale despre impacatiunea inchieiată in comun'a **Nadlacu**.

Se va insciintia Consistoriulu eparchialu aradanu. —

25. Deasemene, s'a aprobatu sub Nr. prot. 36 impacatiunea inchieiată in comun'a mestecata **Tornea**.

Se va notificá si acést'a Consistoriulu eparchialu aradanu. —

26. Actulu comisiunale referitoriu la comun'a mestecata **Cianadulu-ungurescu**. — Delegatiunea congressuala serba, sub Nr. prot. 37 l'a aprobatu.

Delegatiunea congressuala romana persiste la conclusulu seu din 10 novemyre 1873 Nr. prot. 53, dupa care impacatiunea e de a se estinde si a supra sesiunei parochiale, remase numai un'a si intréga numai serbiloru; ér incátu privese argumentulu cá cea lalta sesiune a instrainat'o preotulu romanu, si pentru aceea romanii nici unu dreptu nu ar mai avé la sesiunea ce se afla la preotulu serbescu, — acestu argumentu se restórna prin impregiurarea cá instrainarea s'a intemplat la anul 1850, pe candu si comun'a bisericésca Cianadu dar si insasi dieces'a aradana erá subordinata Metropoliei serbe din Carlovetiú; dar abstragendu dela acést'a, Consistoriulu aradanu nici candu n'a sanctiunatu instrainarea; cu atátu mai pucinu au potut'o reconósce crositiinii romani din Cianadu, prin urmare actulu de instrainare, comisu prin preotulu — din intemplantu romanu, nu póte cadé asupra bisericeii si comunei,

si asiá cererea romanilor fiindu indreptatita: e de a se validá pe calea precesului.

27. In privintia impacatiunei inchieiate intre credintiosii romani si serbi din comun'a mestecata **Cubinu**, — Delegatiunea congressuala serba sub Nrulu prot. 39 decide: cá nu se póte enuncia dupa-ce actele nici pona acuma nu i s'au subternutu dela comisiune. —

Se incunosciintia Consistoriulu romanu eparchialu de Caransebesiu spre orientare. —

28. La actulu impacatiunei inchieiate in comun'a **Tolvadia**, Delegatiunea congressuala serba sub Nr. prot. 41. obiectéza cá romanii n'au respunsu sum'a desdaunării, la care s'au deobligatu cu 3700 fl. si asiá actulu conformu stipulatiunei din punctulu XIII. alu Invoielei carlovitiene nu lu póte aprobá, ci dispuno introducerea de „status quo ante“, pana candu romanii nu vor satisfice detorintiei.

Afirmatiunea ne fiindu fundata, deórece dupa inasciintarea oficióse a Consistoriulu diecesanu de Caransebesiu, romanii din Tolvadia in mai multe ronduri au imbiatu pre serbi cu sum'a obligata, dar' acestia n'au voitu a o primi, d'alta parte serbii au la mana obligatiunea romanilor dreptu garantia, conformu punctulu XIII. din Invoiel'a de Carlovetiú, prin urmare actulu trebuie a se considerá de validu, notificandu-se acést'a Delegatiunei congressuale serbe — cu adausulu, cá Delegatiunea romana in casurile de despártire a serbiloru de catra romani, pururiá a interpretatu astfelu punctulu XIII. alu Invoielei si — nici o data n'a impedeatu esirea serbiloru din legatur'a nóstra ierarhica, indata ce pártile s'au impacatu si asecuratatu prin obligatiuni indestulitórie. —

29. In asemene modu, dificultédia Delegatiunea congressuala serba, sub Nr. prot. 42, actulu comisiunale, referitoriu la comun'a **Checea-romana**, pentrucá obligatiunea romanilor data serbiloru despre sum'a desdaunării de 11000 fl. v. a. nu s'a intabulatu si asiá, — impacatiunea inchieiată numai sub acea conditiune o aproba, ca obligatiunea cestiunata mai nainte se se intabuledie pe averile ipotecari ale romanilor, ér pana atunci se romana status quo ante.

Delegatiunea nóstra de felu nu póte fi de acordu; pentru cá serbii ca parte indreptatita au primitu obligatiunea in tipu de garantia indestulitória, pe carea a o intabulá este treb'a lor, — fara de a fi indreptatita Delegatiunea serba de a alterá actulu impacatiunei inchieiatu, conformu Invoielei normative carlovitiene, care s'a si essecutatu dejá. —

Totu la acestu nru se iau in deliberare actele, prin cari

Romanii din acést'a comuna se plangu, cá precandu ei cu coreligionarii lor serbi s'au intielesu si se intielegu bine, fratiesce; pre candu o parte fórté insemnata, maiortatea chiar si-a manifestatu voi'a si dorintia a remané si in viitoriu la olalta in legatur'a ierarhiceii romane, cerendu incorporarea la dieces'a aradanu, si ceru ca sum'a de 11,000 se nu li se platésca, ci se remana in comunu, — atunci Consistoriulu serbescu din Temisióra, din acestu incidinte nu pregetá, in contra comunei bisericesci romane, a intreprinde cele mai violinti si teroristórie mesuri; anume:

Nu e destulu, cá au inactiunatu obligatiunea la concernintele tribunalu, si au cerutu essecutiune asupr a averii respectiviloru detorasi, — ci prin brachiu politiaiu cerutu si concesu unilateralmente, — se pusera a introduce statulu de mai nainte, a ocupá bisericea si a sparge comun'a romana; tóte fara de ascultarea si scirea juridictiunei diecesane romane concerninti, — ma chiar' fara de scirea si invoirea maiortatii credintiosilor serbi ca parte contractanta si singura indreptatita d'a dispune de pretensiunea ce dupa actulu impacatiunei o are la romani.

Deci in contra acestoru apucature presidiulu Delegatiunei nóstre congre-

suale, Escelenti'a Sa parintele Metropolitu e rogatu: a remonstrá la locurile mai inalte competinti, — si in conclurare si contielegere cu Preas. Sa parintele Episcopu si cu Consistoriulu aradanu, cu tota energia a paralisa aceste volnietii si a sustiené dreptulu comunei romane dejá organizate. —

30. Sub Nrulu prot. 43, cu privire la comun'a, **Cianadulu-serbescu**, actulu impacatiunei inchieiate s'a aprobatu, fiindu intru tóte conformu invoielei normative carlovitiene.

Despre acést'a se incunosciintia Consistoriulu eparchialu aradanu, pentru dispunerea ulteriorilor mesuri de organizare si constituire a comunei bisericesci nou formate. —

31. Actulu comisiunale, despre nesuccederea impacatiunei in comun'a mestecata **Saravola**, sub Nr. prot. 44 s'a luat spre scire.

Delegatiunea nostra dispune a se cede actele plenipotentiatulu pentru incaminarea procesulu la timpulu seu. —

32. Referitoriu la comun'a mestecata **Ecic'a-Romana**, sub Nr. prot. 45, Delegatiunea congressuala serba, recerca a se indrumá si esmite comisiunea delegatiunei nóstre pentru pertractarea indegetata in Invoiel'a carlovitiana.

Actuariulu delegatiunei nostre congressuale **Petru Petroviciu** presintandu protocolulu comisiunale despre impacatiunea incheiată la 23 maiu a. c. dupa carea Romanii au remasu in proprietatea si posesiunea bisericeii mari noue si a edificiulu scolei, ér serbiloru li-au datu obligatiune despre o desdaunare de 7000 fl. solvinda in restimpu de trei ani: acést'a impacatiune aflandu-se conforma stipulatiunilor din Invoiel'a normativa, se aproba, comunicandu-se cu Delegatiunea congressuala serba. —

33. In privintia comunelor mestecate **Partia** si **Horneacova**, Delegatiunea serba, sub Nr. prot. 46, pe basa reportulu Administratorulu episcopescu din Temisióra, de sub datulu 3 iuliu 1873 Nr. 200 — observa, cá deórece romanii de religiunea gr. or. din Partia mai toti au trecutu la confesiunea gr. catolica, remanendu numai 55 suflete, — din acestu motivu, despartirea ierarhica in sensulu invoielei carlovitiene aci nu póte se aibe locu.

Totu asiá se pretinde cá — nu póte avé locu despartirea ierarhica a romanilor din **Horneacova**, pentru cá acestia nici candu n'au cerutu, ba din contra au dechiaratu in scrisu: cá voescu si mai de parte a remané in legatur'a ierarhiceii serbe.

Delegatiunea nóstra congressuala decide: a se provocá Consistoriulu eparchialu aradanu pentru chiarificarea, respective constatarea statulu confesionale legale alu credintiosiloru romani din Partia, avendu cu intetire a dá reportu despre acést'a, precum si despre resultatulu comisiunei miste ce s'a fostu emisu spre constatarea afirmatei treceri la unire.

Ér in cátu despre **Horneacova**, é de a se constatá prin midilocirea Consistoriulu aradanu, pe calea sa — dechiaratiunea credintiosiloru romani de care amintiesca Delegatiunea congressuala serba, fiindu a se intrebá si comisiunea delegatiunei nóstre esmisa pentru acést'a comuna. —

34. Fiindu deliberate tóte cestiunile comunelor mestecate: Escelenti'a Sa parintele Archiepiscopu si Metropolitu, presinta actele referitórie la rogaintea comunei bisericesci romane **Cubinu**, adresata inaltulu Ministeriu reg. ung. de cultu si de acolo cu réscriptulu din 12 februaru a. c. Nr. 4663 transpuse spre resolvirea unui ajutoriu cerutu de 8000 fl. din sum'a destinate spre ajutorarea comunelor mestecate, pentru scopulu d'a li se usiorá realizarea despartirii ierarhice.

Respunsulu, respective deslucirile date de Escelenti'a S'a inaltulu Ministeriu in meritulu acést'a, si pe basa acelor'a,

réscriptulu ministerialu din 9'aprilu a. c. Nr. 9510, dupa care comun'a recurente e a se avisá, — se iau spre scira. Ér in cátu pentru impartirea ajutoriloru din cestiunata suma, aceea se va face la timpulu seu, dupa constatarea trebuintiei mai urgente, in proportiune cu medilócele disponibili si comunele mici si serace, ale carora cauza de despartire e avisata la procesu. —

35. Plansórea sinodulu parochialu din **Dolove**, contra legalitatei si contra portarii asupritorie a preotulu **Aron Bartolomei**, facia de credintiosii de acól: involvendu de o parte gravamine de disciplina, de alta — periclu pentru biserica, se reléga la forulu competentu prin intrevenirea Escelentiei Sale parintelui Metropolitu, cu rogare ca:

Pré sancti'a Sa dlu Episcopu diecesanu alu **Caransebesiului** se tiena contu de justele pretensiuni ale credintiosiloru; ér pre cátu ar crede cá consistoriulu si-a facutu oficiulu seu, in consecuti'a nemultiamirei si plansoriloru comunei, se substérna causa forulu metropolitianu spre revisiune. —

36. Petitiunea credintiosiloru romani din comun'a mestecata **Cianadulu-serbescu**, prin carea solicitata cu intetire essecutarea actulu de impacatiune, inchieiatu cu serbi.

Se transpune Présantiei Sale domnulu Episcopu diecesanu alu **Aradului** spre satisfacerea cererii indreptatite, fiindu actulu dejá esaminatu si aprobatu de catra ambele Delegatiuni congressuale. —

37. Actele referitórie la invinuirile redicate de catra unii credintiosi din comun'a mestecata **Ciacova**, in contra invetiatiuniloru de acolo **Nicolau Nicolaeviciu**, si plansorile acetiua in contra Administratorulu protopresbiterale **Alexandru Popoviciu**, — de sub Nr. 267 AEM./Deleg. congr. 271. — transpuse de la Consistoriulu din Caransebesiu, —

Se dau comisiunei delegationale esmise sub Nr. prot. 11, spre ulteriora intrebuintiare la nóva pertractare de despartire si eventualmente spre complanarea controverselor subversante; avendu despre resultatulu a reportu la timpulu seu.

38. Fiindu convocatu si avendu a se deschinde la 1/13 iuliu congressulu nationalu bisericescu serbescu in **Carlovetiú**, fiindu cá mai sunt unele cestiuni comune de importantia de deslegatu resp. de *limpeditu* si complanatu cu acel'a prin delegatii romani, — anume cu privire la *monastiri* si la *fondurile scolare* foste comune:

Subdelegatiunea congressuala a nostra, impoterita de catra sinode spre acést'a, la timpulu seu in scrisu éu in casu de lipsa prin delegarea in persoana a unui membru din sinulu seu la **Carlovetiú**, se va pune in contielegere cu Delegatiunea congressuala serba, pentru statorirea timpulu, loculu si modulu de complanare a aceloru cause, apoi intrunindu-se, va face propunerile necesari in numele si intru interesulu comunelor nostre eparchiale. — Comunicatu prin

Petru Petroviciu, mp.

Actuariulu delegatiunei congressuale romane

Publicatiuni tacsabil.

Concursu

La vacante parochia din comun'a **Branesci**, protopopiatulu Fagetulu, se deschide prin acést'a pana in *si esse septemane* dela antai-a publicare in „**Albina**“ Emolumentele sunt: una sesiune parochiale de 32 jugere, stol'a si birulu dela 140 de case, si 1/2 jugeru de gradina intravilanu.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia au a-si tramite recoursele lor — instraate in sensulu statutulu organicu bisericescu adresate comitetulu parochialu — cátu dlu protopopu **Atanasiu Ioanoviciu** din Fagetu.

Branesci, in 16 maiu v. 1874.

Cu scirea mea:

Atanasiu Ioanoviciu, m. p. protopresbiteru.

2—3 **Comitetulu parochialu.**